

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 4688/09

בפני: כבוד השופטת א' פרוקצ'יה
כבוד השופט א' רובינשטיין
כבוד השופט י' עמית

המערער: שלמה ראב

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בחיפה
בתיק פח 5031/08 שניתן ביום 18.5.09 על-ידי
סגן הנשיא אילן שיף והשופטות צילה קינן וחני הורוביץ

תאריך הישיבה: ז' בטבת תש"ע (24.12.09)

בשם המערער: עו"ד תמר אולמן

בשם המשיבה: עו"ד יעל שרף

בשם שירות המבחן: גב' ברכה וייס

פסק-דין

השופט א' רובינשטיין:

רקע והליכים עד הנה

א. ערעור על חומרת העונש שהושת על המערער בבית המשפט המחוזי בחיפה (השופטים: שיף - סגן נשיא, הורוביץ וקינן) בתפ"ח 5031/08 ביום 18.5.09, והוא שנת מאסר, לאחר שהורשע בניסיון לרצח אמו (ביום 16.6.08), עבירה לפי סעיף 305 לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

ב. עסקינן בפרשה עצובה, טראגית. לפי כתב האישום בו הודה המערער יליד 1950, היתה אמו של המערער, ילידת 1922, חולה במחלות שונות, וזקוקה לטיפול סיעודי. בעת המעשה ובשנים שקדמו התגורר עמה המערער, טיפל בה וסעד אותה. ביום המעשה בשעה 22:00, נוכח מצבה הרפואי של האם וקשיי המערער בטיפול, החליט המערער להמיתה. על כן הצטייד בקפסולות ריקות הנחזות כקפסולות ויטמינים; הוא פורר כ- 20 כדורים מן התרופה "לוריבאן" והכניסם לשלוש קפסולות ריקות, וכן ריסק ופורר 10-15 כדורים מן התרופה "אלטורל" והכניסם ל- 2 קפסולות ריקות. את 5 הקפסולות נתן המערער לאמו במסוה ויטמינים כדי לגרום למותה; מתן תרופות אלה עלול מטבעו לסכן חיי אדם. המערער הובהלה בבוקר לבית החולים כשהיא שרויה בתרדמת; שם טופלה עד לחזרה להכרה מלאה.

ג. המערער הודה (ביום 10.12.06) וטען כי עשה זאת "מתוך אהבת אין קץ לאמו, מתוך מטרה למנוע את סבלה, מתוך רצון לשמירה על כבוד אמו".

ד. בטרם נגזר הדין נתבקש תסקיר שירות המבחן למבוגרים. בתסקיר מיום 26.3.09 צוין כי המערער גרוש ואב לבת. ב- 10 השנים שקדמו לפרשה לא עבד, התגורר בבית אמו ועיקר עיסוקו היה הטיפול בה. הוריו היו ניצולי שואה, שעמלו לספק את צרכי ילדיו. המערער שירת שירות צבאי מלא, ואחר כך שהה באוסטרליה עד גיל 49, אך משהתגרש וגרושתו ובתו היחידה שבו ארצה, הירבה בחופשות מולדת לשמירת הקשר עם בתו. לאחר מות האב, ומתוך הבטחה לטפל באם, חזר ובעשור האחרון טיפל באמו, בעיקר משהפכה בשנתיים האחרונות סיעודית. המערער תיאר התמסרות מוחלטת לאם, שנעשתה תלוית בו, והתנגדה ליציאתו מהבית גם כשנמצאה במקום מטפלת; הוא סירב להעבירה למוסד סיעודי, והמשיך לטפל בה, והעבירה באה לדבריו כתוצאה מעייפות, עומס בדידות רגשית ותשישות פיסית ושכלית, ולא כמעשה מתוכנן של שיקול דעת. הוא הזעיק עזרה רפואית כי לא רצה בעצם במות אמו, וכן חש בוושה ותחושת אשמה על שנטש אותה (היא נפטרה בתקופה שלאחר מכן, כשהיה המערער במעצר - א"ר). שירות המבחן ייחס את המעשה לתסכול וכעס שהודחקו. השירות המליץ על טיפול תמיכתי. לא הומלץ על טיפול במסגרת השירות, ונאמר כי אם יישפט המערער למאסר בפועל יש להסב תשומת לב שלטונית בתי הסוהר למצב הנפשי.

ה. לעניין העונש העיד המערער עדים שונים, בהם מנהל המחלקה בבית החולים רמב"ם שם אושפזה האם, שציין כי הכדורים יכלו לגרום לאבדן ההכרה ולמוות, אך יתכן גם שלא הם שגרמו לאבדן ההכרה; וכן כי תוחלת החיים של האם היתה אז מספר

חודשים. תוארה על-ידי עובדי רפואה ורווחה ושכנים מסירותו הלא רגילה של המערער לאמו ש"נשא אותה על כפיים (תרתי משמע) יומם ולילה..." , " ...נתן את נשמתו בשביל אמו", " כל החיים שלו נתן לאמא שלו", " לא פגשתי בכאלה דברים (כמו מסירות המערער לאמו - א"ר)". מטפלת העידה כי המערער ישן במיטת אמו כדי לדאוג לכך שלא תנתק מסכת החמצן מפניה. רופאת המשפחה העידה כי בכל 25 שנות עבודתה "לא ראיתי אחד כמו שלמה".

ו. הרכב השופטים בבית המשפט המחוזי נחלק בהכרעתו, תוך שניתנו שלוש חוות דעת, כולן רגישות ומצביעות על מורכבות המקרה. אב בית הדין, סגן הנשיא שיף, ציין כי "הדעת ממאנת להאמין, הכיצד זה גמלה בנפשו של בן שפוי ומסור המטפל באמו שנים הרבה, ההחלטה לקטול את חייה של אמו הורתו", ותיאר את מסירותו יוצאת הדופן של המערער לאם, מסירות שבשלה מפתיע המעשה - שנעשה ביום בו נקנו על-ידי המערער ויטמינים ב- 1,000 ₪ לשיפור מצבה; המערער הוא גם שהזעיק אמבולנס לאחר שניסה להרעיל את האם. במכתב שכתב תיאר המערער את גסיסת האם, "לפני עיניי שנתיים ימים... יום אחר יום. שעה אחרי שעה. במשך חודשים, ישנתי בלילות בחדרה של אמא מטה ליד מטה, כששעון מעורר מעיר אותי כל שעה או שעתיים לבדוק אם צינורית החמצן נמצאת במקומה". השופט שיף ציין, כי מן החומר עולה שנסיון הרצח נעשה גם מתוך רגשי חמלה של המערער כלפי אמו, אך גם בשל מצוקתו הנפשית שלו עצמו. צוין הקושי בגזירת הדין במקרים אשר כאלה, ובעקבות סקירת הפסיקה הוטעם גם הצורך בהרתעת הרבים. השופט שיף הציע עונש של שנת מאסר בפועל (בניכוי ארבעה חודשי מעצר). בהכרעתו ניתן משקל לכך שהמערער ישא את תחושת האשם תדיר כעונש מוסרי, וכן כיון שהוא שהזעיק אמבולנס, מסר גירסת אמת במשטרה והודה במיוחס לו.

ז. השופטת קינן הבחינה מקרה זה ממקרי "רצח מתוך רחמים" שתוכננו בקפידה, אם גם מתוך יאוש וחמלה, על-ידי אמהות שהמיתו את בניהן. במקרה דנא לשיטת השופטת, היה זה דחף רגעי בלתי מושכל, לאחר שנים של מסירות נפש מצד המערער תוך הקרבת בריאותו שלו; המערער הביע חרטה מיידית, הפנה את האם לטיפול חרום והודה, לא ניסה להצדיק את מעשיו - ועל כן יש לראות את הדברים מתוך התייחסות לתוצאה, לכוונה ולמצב הנפשי. לשיטת השופטת, גם כאשר המדיניות הראויה מחייבת ככלל בכגון דא מאסר בפועל לשם הרתעה, מקרה זה מצדיק מידת הרחמים, לאחר שהמערער פעל כל השנים למען קדושת החיים ולהארכת חיי האם; יש לראות איפוא את המעשה כ"ליקוי מאורות", ועל כן להתחשב גם במעצר שהיה ולהסתפק בעונש שישה חודשי מאסר בעבודות שירות.

ח. השופטת הורוביץ הטעימה את קדושת החיים ואת הדיבר "לא תרצח", והוסיפה כי "אסור לבן אנוש, אפילו לא לבן אוהב לרצוח או לנסות לרצוח את הורהו"; אכן, המערער היה מסור באופן יוצא דופן, "אולם הצורך ליתן ביטוי לקביעת המחוקק ולשדר לציבור בקול צלול וברור כי מדובר במעשה אסור וחמור, וכי העושה כזאת ייענש באופן ממשי, נותר בעינו". לדעת השופטת הורוביץ היה מקום להטלת שמונה עשר חודשי מאסר בפועל.

ט. בהתאם לסעיף 80(ג)(2) לחוק בתי המשפט (נוסח משולב), תשמ"ד-1984, הוטל העונש לפי חוות דעתו של סגן הנשיא שיף כאמור, קרי, שנת מאסר בפועל בניכוי ימי המעצר.

הערעור

י. בערעור נטען, כי בית המשפט קמא החמיר עם המערער נוכח נסיבותיהם המיוחדות של המקרה ושל המערער עצמו; נטען כי המדובר במעידה חד פעמית ובמעשה אומלל של ייאוש ותסכול, וכי יש ללכת בעקבות פסיקתה של השופטת קינן בחוות דעתה, נוכח נימוקיה והרקע המיוחד של המקרה - הסיעוד המסור לאורך עשור שנים על-ידי המערער, החרטה, ההודיה, העבר הנקי, וה'מאסר' מתוך בחירה שהיה בו המערער לאורך שנות הטיפול באם. בעבודות השירות, כך נאמר, יהיה המאסר ארוך יותר מזה שיהא מאחורי סורג ובריח, כיון שלא ינוכה שלישי. נתבקשה הקלה בעונש.

י"א. לקראת הדיון עיינו בתסקיר עדכני של שירות המבחן מיום 17.12.09. בו תואר, כי אמנם חש המערער שבית המשפט התחשב בו בגזירת הדין, אך הוא נושא מאז הרשעתו סטיגמה של רוצח, בעוד הוא עצמו תופס את מעשהו כניסיון למנוע מאמו סבל רב; תוארו האמביוולנטיות של המערער באשר להתנהגותו, חייו חסרי השמחה, והזכרונות הקשים מן המעצר. נאמר כי אם יישאר העונש על כנו, יש להביא לידיעת שירות בתי הסוהר את מצבו הנפשי של המערער, לצורך סיוע פסיכיאטרי כבר מתחילה.

י"ב. בדיון הוגש לנו גם אישור מאת הפסיכיאטר המטפל במערער (מיום 19.11.09), שהדברים האמורים בו קרובים לאלה של שירות המבחן.

י"ג. בפנינו טענה עו"ד אולמן למערער, כי שולחה היה נכון לוותר על כל חייו כדי לטפל באמו, ולא הסכים להעבירה למוסד סיעודי; המדובר במקרה יוצא דופן, ועל כן

מאסר בעבודות שירות, למי שאינו בנוי למאסר והוא שבר כלי, יועיל יותר; נטען חשש לאבדנות, וכך כי אין מדובר במקרה המתאים להרתעת הרבים.

י"ד. עו"ד שרף טענה למדינה, כי המדובר בשאלת איזון; אכן היה המערער בן מסור לאמו, אך לא בהמתת חסד עסקינן - האם לא ביקשה למות, ואין בן משפחה יכול להחליט מתי מגיעה עתו של קרובו למות; יש מקום לשיקול ההרתעה, ואין מקום איפוא להתערבות בגזר הדין.

הכרעה

ט"ו. לאחר העיון החלטנו שלא להיעתר לערעור. נימוקנו העיקרי הוא קדושת החיים והצורך באמירה שיפוטית ראויה, כי המבקש ליטול חיים בכוונת מכוון, דינו מאסר מאחורי סורג ובריח. דעת לנבון נקל, כי אילו היה המדובר בניסיון לרצח בנסיבות אחרות, העונש היה גבוה בהרבה - והרי כבר אמר המחוקק דברו בקבעו לצד עבירת הניסיון לרצח שלפי סעיף 305 לחוק העונשין עונש של עשרים שנות מאסר. אכן, לא יתכן חולק כי עסקינן במקרה יוצא דופן, שהביא בן מסור מאין כמוהו, על פי כל העדויות שבאו בפני בית המשפט קמא ושצוטטו בחלקן למעלה, לנסות ליטול בכוונת מכוון את חייה של אמו, שאותה אהב עד כדי ביטול יישותו העצמית למען הטיפול בה ושלומה. אך אין ניתנים לאדם מפתחות השמורים אך ורק לבורא החותך חיים לכל חי.

ט"ז. חוק יסוד: כבוד האדם וחרותו מציין (סעיף 1) כי "זכויות היסוד של האדם בישראל מושתתות על ההכרה בערך האדם, בקדושת חייו ובהיותו בן חורין... (הדגשה הוספה - א"ר)". לא בכדי השתמש מכונן חוק היסוד בביטוי "קדושת חייו", ביטוי שאינו שיגרתית בחקיקה החילונית. את חייו של האדם, הערך היסודי ביותר שבלעדיו כמעט אין תקומה לערכים אחרים, העלה חוק היסוד לדרגת קדושה.

י"ז. הרב חיים דוד הלוי המנוח, רבה של תל-אביב, במאמרו "קדושת החיים וחירוף נפש: תרתי דסתרי" בספר קדושת החיים וחירוף הנפש (קובץ מאמרים לזכרו של אמיר יקותיאל, בעריכת י' גפני וא' רביצקי, ירושלים תשנ"ג, 15) מביא דברים מפי הרב מאיר שמחה הכהן, בעל משך חכמה (רוסיה - לטביה, המאות הי"ט-ה"כ) (ויקרא פרשת אמור, לפסוקי ויקרא כ"ב, כ"ז-כ"ח) באשר לקדושת החיים; אוסיף מדברי משך חכמה "כל התורה ומצוותיה מורים חמלה, חנינה, חסד דרכיו של ה' יתברך...". ודבר שיש בו אכזריות כלפי הזולת יש בו איפוא חילול השם, שכן הקדוש ברוך הוא "אינו חפץ בהשחתת בריותיו חלילה...".

י"ח. ואכן כחוט השני עוברת הקדושה בפרשיות קדושים - אמור בספר ויקרא, ויסודה בציווי "קדושים תהיו" (ויקרא, י"ט, ב') וכך בכל שטחי החיים (ראו נחמה ליבוביץ, עיונים חדשים בספר ויקרא (תשמ"ג) "ולא תחללו את שם קדש", 322 ואילך). אומר הרמב"ם (הלכות רוצח ושמירת נפש, א', ד') "... ואין לך דבר שהקפידה תורה עליו כשפיכות דמים". דברים אלה הם בחינת פשיטא, וגם נובעים מעקרונות יסוד של המוסר היהודי" (ראו הרב פרופ' א' שטיינברג, אנציקלופדיה הלכתית רפואית הערך "תורת המוסר היהודי, כרך ו' עמ' 632). ומעל כולנה הוא הוא הדיבר השישי, החרות באותיות בוהקות בלוחות הברית האנושיים, "לא תרצח".

י"ט. התנא רבי עקיבא "היה אומר: חביב אדם שנברא בצלם; חיבה יתרה נודעת לו שנברא בצלם, שנאמר (בראשית, ט', ו') 'בצלם אלהים עשה את האדם'" (משנה אבות ג', י"ד); ראו גם י' לורברבוים, צלם אלהים - הלכה ואגדה (תשס"ד). שפיכות דמים היא השחתת הצלם, ועל כן גם ניסיון לשפיכות דמים בא בקהלה.

כ'. חוק החולה הנוטה למות, תשס"ו - 2005 נועד - בין השאר - להתמודדות עם סוגיות קשות של חולים המבקשים את נפשם למות, כגון חולים במחלת ALS שכוחם השכלי עמם אך תש כוחם. ואולם, החוק מטעים (סעיף 1א) כי הוא בא "להסדיר את הטיפול הרפואי בחולה הנוטה למות תוך איזון ראוי בין ערך קדושת החיים לבין ערך אוטונומית הרצון של האדם והחשיבות של איכות החיים"; וכן נאמר (סעיף 4) "חזקה על אדם שהוא רוצה להוסיף לחיות אלא אם כן הוכח אחרת; לא הוכח אחרת מעבר לכל ספק סביר - יש לנטות לטובת הרצון להוסיף לחיות". חולה הנוטה למות הוא מי ש"סובל מבעיה רפואית חשוכת מרפא, ותוחלת חייו, אף אם יינתן לו טיפול רפואי, אינה עולה על שישה חודשים" (סעיף 8א)). הדגש בחוק הוא על כיבוד רצונו של החולה. אינני נדרש לשאלה אם היתה אמו של המערער בחינת חולה הנוטה למות, אך גם אם נותרו לה מספר חודשי חיים בלבד כעדות מנהל המחלקה בה טופלה, אין כל אינדיקציה לרצונה למות. הדברים מובאים כדי להדגיש, כי גם המחוקק נדרש לסוגיה זו דווקא מפני רגישותה, ולא נתן את מפתחות חייו של אדם בידי זולתו. אדרבה, סעיף 19 לחוק קובע "אין בהוראות חוק זה כדי להתיר עשיית פעולה, אלא אם היא טיפול רפואי, המכוונת להמית, או שתוצאתה, קרוב לוודאי, היא גם גרימת מוות, בין שהיא נעשית מתוך חסד וחמלה ובין שלא, ובין לבקשת החולה הנוטה למות או אדם אחר ובין שלא". דברים כדרכנות.

כ"א. מעיון פשוט במאגרי הפסיקה בבית משפט זה ובתי המשפט האחרים לאורך השנים עולה כי אכן הרבו בתי המשפט בגדרי הענישה הפלילית להדגיש את קדושת החיים. ואין צורך להכביר בדוגמאות; הדבר טמון בצופן הפנימי של מורשת המשפט העברי ובאתוס היהודי של היחס לחיי אדם.

כ"ב. בסוגיה של "המתת חסד" ו"רצח מתוך רחמים" אין מקום לדוש במקרה זה. המחוקק ובתי המשפט אמרו את דברם, וגישתם משתלבת במרחב הערכי והמשפטי הישראלי והיהודי. אין אנו מכירים ב"הגנה" או "צידוק" של רצח מתוך רחמים. סבך הנסיבות עשוי למצוא ביטויו בהקלה בעונש, כפי שאירע בפרשות כפרי (תפ"ח (ת"א) 455/64 היועץ המשפטי לממשלה נ' כפרי (לא פורסם)); הלמן (ת"פ (ת"א 555/75 מדינת ישראל נ' הלמן, פ"מ תשל"ו (2), 134; ולב (ת"פ (ת"א 19/91) מדינת ישראל נ' לב פ"מ תשנ"א (3) 335). לאלה התייחסה השופטת קינן, ולפרשת לב גם סגן הנשיא שיף; בכל המקרים הללו גרמו אמהות למות בנן החולה הקשה ונדונו לשנת מאסר; הנסיבות הקשות היו עילת ההקלה. יש דמיון בין אלה לבין המקרה דנא - ביאוש ובתסכול שהיו מנת חלקם של הנאשמים; השופטת קינן אמנם הבחינה בין המקרים הללו לענייננו, בשל היעדר תכנון בנידון דידן; אך בהיקש לעניין הכנה הנדרשת כרכיב בעבירת הרצח, זו פורשה פעמים רבות כקטע היכול להיות קצר, ובמקרה דנא הכנת "קוקטייל" התרופות על-ידי המערער מספקת לעניין התכנון, ועל כן אין ההבחנה בין המקרים תופסת לטעמי, אף שאין "אחד לאחד" במציאות האנושית.

כ"ג. בית המשפט קמא נדרש לפסק הדין מכבר בפרשת סנדורביץ (ע"פ 219/68 סנדורביץ נ' מדינת ישראל, פ"ד כב (2) 286), שם נטל אב את חיי בנו מוכה הגורל. באותו עניין נחלקו הדעות. השופט (כתארו אז) ח' כהן הסתייג משיקול הרתעת הרבים כרלבנטי לכגון דא באמרו (עמ' 290):

"שיקול זה פסול בעיני כליל: אלפי הורים שילדיהם סובלים מפגמים אלה, נושאים סבלם באהבה, ושופעים אהבה כפולה ומכופלת על ילדיהם אלה מוכי הגורל. הם אינם בגדר עבריינים בכוח, לא בכלל ובוודאי לא כלפי ילדיהם; הם דוגמה ומופת לאורך רוח ולעמידה בסבל, לרוחב לב ולנשיאת עול; והמעלה על הדעת שיש מקום או צורך להרתיע אותם מפשעים חמורים, פוגע בהם שלא כדין. ומאידך גיסא, אם ימצא מבין אלפים אלה אחד או שניים אשר אינם מוצאים עוד עוז בנפשם לראות בסבל לא-ישוער יום ויום ושנה שנה, והם מגיעים לידי החלטה לעשות מעשה פלילי ובלבד להציל ילדם אהובם מן הסבל - שום עונש אשר בתי המשפט יוכלו להטילו

לא ירתיעם. זאת היא החלטה המצויה בשטח נפשי שמעבר להשגתם של דיני העונשין".

ואילו השופט (כתארו אז) לנדוי - אמנם בדעת מיעוט, דומה - ציין (שם):

"התרשמתי מנימוקו העיקרי של בית-המשפט המחוזי שיש צורך בהרתעה של הורים, ובמיוחד הורים מופרעים, של ילדים מפגרים, ולצערנו הם רבים, שמא יעלה על דעת מי מהם לעשות כמערער זה - ואני מאמין שיש ביניהם כאלה שמידת העונשין הנהוגים בבתי-המשפט עשויה להרתיעם".

בנידון דידן כשלעצמי סבורני, כי גם בהנחה כי מקרה כזה הוא נדיר, תודה לאל, אי אפשר להתעלם משיקול הרתעת הרבים. אם נרצה נקרא לשיקול זה המסר העונשי - ההכרחי - היוצא מפי בית המשפט; מסר זה הוא, כי ניסיון מרצון ליטול חיי אדם, ולוא גם אהוב ובמגמה של רחמים - ובמקרה דנא, ויתכן כי אף במקרים דומים אחרים, גם רחמים עצמיים - בכל ההבנה לסבל מזה ומזה, אינו יכול לעבור ככלל ללא ענישה מאחורי סורג ובריה.

כ"ד. השופטת קינן הביאה מדברי בית משפט זה בפרשת מאירה לוי (רע"פ 548/09 מאירה לוי נ' מדינת ישראל), שם הומר עונשה של המערערת בעבודות שירות; אך היא עצמה ציינה כי אין הנדון דומה לראיה - ואכן, באותו עניין דובר ברשלנות שהביאה לקיפוח חיי אדם, מה שאין בענייננו שבכוונת מכוון, ולוא גם "קצרת מועד", עסקינן; והרי די לקיפוח חיים, ככל שהעושה מפיק זממו, גם בהרף עין. חרף ההבדל אביא קטע מן הנאמר שם:

"ר' משה חיים לוצאטו, בעל ספר המוסר מסילת ישרים (המאה הי"ח) מתאר את המתח והאיזון שבין מידת הדין למידת הרחמים. 'כי הנה באמת, איך יתקן האדם את אשר עיוות והחטא כבר נעשה? ... היוכל להסיר המעשה העשוי מן המציאות?' - אך תהליך התשובה מובנה כך "שתחשב עקירת הרצון כעקירת המעשה, שבהיות השב מכיר את חטאו ומודה בו ומתבונן על רעתו ושב והתחרט עליו חרטה גמורה דמעיקרא ... שהוא ... חפץ ומשתוקק שמעולם לא היה נעשה הדבר ההוא, ומצטער בלבו צער חזק על שכבר נעשה הדבר ...", בזאת נפתח פתח תיקון (פרק ד', 'קניית הזהירות')".

במה הוא תיקונו של המערער, שלפחות למרבה המזל לא צלח זממו ביום המעשה? תיקונו הנפשי הוא בזכר מסירותו יוצאת הדופן לאמו עד לאותו יום טרגי; בכך - ובמעשים טובים שיש לקוות כי יעשה בעתיד - גם תיקונו החברתי.

כ"ה. אמנם, כדברי השופט טירקל בע"פ 7564/99 כץ נ' מדינת ישראל (לא פורסם)

"... נקרע השופט בין שתי מידות אלה, בין מצוקתו של היחיד שעליו לגזור את דינו, לבין מצוקתו של הציבור... הוא מוצא עצמו פוסח על שתי הסעיפים... באיזו מידה יאחז, ומאיזו יניח ידו?".

בסופו של יום, משנגזר עלינו להידרש לגזר הדין ולהכריע, סבורים אנו כי חובתנו לדבוק בעקרון קדושת החיים, לידע ולהודיע כי אין מנוס נוכח ניסיון ליטול חיים בכוונת מכוון - ממאסר מאחורי סורג ובריח. וכאמור, רק בשל הנסיבות הקשות והמיוחדות הושת עונש בן שנה אחת, שאילולא כן היה העונש חמור בהרבה - ואפשר לקרוא לענישה שהושתה כמעט "לפנים משורת הדין". יוני גארב במאמרו "כח ריטואל ומיתוס" (בקובץ המיתוס כיהדות - היסטוריה, הגות, ספרות; מ' אידל וא' גרינולד עורכים, תשס"ד, 53) מביא מן התלמוד הבבלי (ברכות, ז', א') את סיפור ר' ישמעאל בן אלישע, הכהן הגדול המקטיר קטורת "לפני ולפנים" (בקודש הקדשים), ורואה את הקב"ה "שהוא יושב על כסא רם ונישא ואמר לי, ישמעאל בני, ברכני. אמרתי לו, יהי רצון מלפניך שיכבשו רחמיך את כעסך ויגולו רחמיך על מידותיך ותתנהג עם בניך במידת הרחמים ותיכנס להם לפנים משורת הדין, וניענע לי בראשו" (עמ' 62).

כ"ו. סוף דבר: איננו נעתרים לערעור. צר לנו על שהתגלגלו הדברים למעשה הקשה, אך התוצאה הכרחית בעינינו. המערער יתייצב לשאת עונשו ביום 1.2.09 עד שעה 10:00 במזכירות הפלילית בבית המשפט המחוזי בחיפה. עד להתייצבות תעוכב יציאת המערער מן הארץ.

כ"ז. זה המקום לציין, כי בשעתו בהליכי המעצר התלונן המערער על שהושם במקום המעצר בחברת עבריינים פליליים כבדים. גם נוכח האמור בתסקיר שירות המבחן ונוכח מצבו הרפואי במכלולו, מופנית בהטעמה תשומת לב שירות בתי הסוהר לצורך לשיבוצו באופן מתאים מבחינה אנושית ורפואית, ולצורך זה ייבדק וירואיין כנחוצ עם התייצבו.

ניתן היום, י"ב בטבת תש"ע (29.12.09).

שופט

שופט

שופט

